ORIGINAL ARTICLE

Investigating Emotional Intelligence and Self Esteem Level Among Nursing and Midwifery Students of Mazandaran University of Medical Sciences in 2010

Yadolah Janati[1],
Seyedeh Atefeh Musavi[2],
Hamideh Azimi Lolaty[3],
Laleh Fani Saberi[4],
Amir Hamta[5],
Saeed Feyzi[6],
Mamak Ghobadi[2]

[1] Psychiatry and Behavioral Sciences Research Center, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing & Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[2] Student Research Committee, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[3] Psychiatry and Behavioral Sciences Research Center, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing & Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran (PhD Student of Nursing, Shahid Beheshti University of Medical Sciences)
[4] Department of Community Health, Faculty of Nursing & Midwifery, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran (PhD Student of Community Health, Putray Malezy University)
[5] M.Sc Student of Biostatistics, Student Research Committee, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran
[6] Student of Nursing, Student Research Committee, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received June 6, 2011 ; Accepted February 19, 2012)

Abstract

Background and purpose: Nowadays, more attention is paid to emotional intelligence as an important factor influencing different aspects of human's life such as education, occupation and social environment. Self-esteem as one of the characteristics of normal person can change the level of emotional intelligence. Due to the important role of self-esteem and emotional intelligence, this research has been conducted with the goal of determining the self-esteem and emotional intelligence level among nursing and midwifery students of Mazandaran University of Medical Sciences in 2010.

Materials and methods: In this cross-sectional study, we have implemented MSEIS test and Cooper smith Self-Esteem Inventory for 145 nursing and midwifery students of Mazandaran university of Medical sciences. These samples were selected through Census methods. Data were analyzed by descriptive statistics and chi-square test using SPSS16.

Results: In this study, emotional intelligence of 13.8%, 71.7% and 14.5% of students were high, medium and low, respectively. In addition, 91% of students had high self-esteem. The results showed that emotional intelligence has a significant correlation with self-esteem ($P<0.001$).

Conclusion: As the emotional intelligence of most students was medium it seems that more attention to emotional intelligence is needed to enhance students' mental health and success. Therefore, developing educational programs in the dimension of emotional intelligence of nursing and midwifery students is essential.

Key words: Emotional intelligence, students, self-esteem

J Mazand Univ Med Sci 2012; 22(Supple 1): 254-260 (Persian).

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

پژوهشی

مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران
دوره بیست و یکم ویژه نامه ۱ اسفند سال ۱۳۹۰ (۲۶۰-۲۵۴)

بررسی میزان هوش هیجانی و عزت نفس در دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۸۹

یداله جنتی[۱]
سیده عاطفه موسوی[۲]
حمیده عظیمی لولتی[۳]
لاله فانی صابری[۴]
امیر همتا[۵]
سعید فیضی[۶]
مامک قبادی[۲]

چکیده

سابقه و هدف: امروزه هوش هیجانی در ابعاد مختلف زندگی افراد اعم از تحصیل، شغل و محیط اجتماعی اهمیت روز افزونی یافته است. در این بین یکی از ویژگی‌های شخصیت به هنجار برخورداری از عزت نفس است که می‌تواند سطح هوش هیجانی افراد را دستخوش تغییر کند. نظر به اهمیت هوش هیجانی و عزت نفس، این پژوهش با هدف تعیین میزان هوش هیجانی و عزت نفس در دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۸۹ انجام گردید.

مواد و روش‌ها: در این پژوهش که از نوع توصیفی- مقطعی است، آزمون های هوش هیجانی MSEIS و عزت نفس کوپر اسمیت بر روی ۱۴۵ نفر از دانشجویان رشته های پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مازندران که با روش سرشماری انتخاب شده بودند اجرا گردید. داده‌های به‌دست آمده با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۱۶ با کمک آمار توصیفی و آزمون کای اسکور مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در این بررسی هوش هیجانی دانشجویان ۱۳/۸ درصد، ۷۱/۷ درصد، ۱۴/۵ درصد به ترتیب در سطوح بالا، متوسط و پایین بوده است. افزون بر آن ۹۱ درصد از کل دانشجویان دارای عزت نفس بالا بوده‌اند. یافته‌ها نشان داد که هوش هیجانی با عزت نفس ارتباط معنی‌دار دارد ($p<۰/۰۰۱$).

استنتاج: با توجه به متوسط بودن سطح هوش هیجانی به نظر می‌رسد توجه به هوش هیجانی برای ارتقاء بهداشت روانی و به تبع آن موفقیت در دانشجویان از اهمیت و ارزش بسیاری برخوردار باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد تا در برنامه آموزشی دانشگاه به هوش هیجانی و لزوم ارتقاء آن در دانشجویان توجه لازم به عمل آید.

واژه‌های کلیدی: عزت نفس، دانشجویان، هوش هیجانی

مقدمه

امروزه هوش هیجانی[۱] و جنبه‌های جذاب و گسترده آن علاوه بر روان‌شناسان و روان پزشکان توجه عموم را به خود جلب کرده است(۱). یکی از پدیده‌هایی که در دهه اخیر مورد استقبال فراوانی قرار گرفته پدیده هوش هیجانی

1. Emotional intelligence

مولف مسئول: سیده عاطفه موسوی- ساری: بلوار پاسداران، مرکز آموزشی درمانی بوعلی E-mail: mousavi.ati@gmail.com
۱. مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و علوم رفتاری، گروه روان پرستاری، دانشکده پرستاری- مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران
۲. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران
۳. مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و علوم رفتاری، گروه روان پرستاری، دانشکده پرستاری- مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران (دانشجوی دکتری پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)
۴. گروه بهداشت جامعه، دانشکده پرستاری- مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران (دانشجوی دکتری بهداشت جامعه دانشگاه پوترای مالزی)
۵. دانشجوی ارشد آمار زیستی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران
۶. دانشجوی پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران
تاریخ دریافت : ۹۰/۳/۱۶ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات : ۹۰/۵/۲۲ تاریخ تصویب : ۹۰/۱۱/۳۰

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

است دلیل این امر توانایی بالای هوش هیجانی در حل بهتر مسایل و کاستن از میزان تعارضات بین دریافت‌های فکری و احساس است، پژوهش‌های متعددی نشان داده است که هوش هیجانی می‌تواند سبب افزایش میزان سلامتی، رفاه، ثروت، موفقیت، عشق و شادی گردد(۲). هوش هیجانی مفهومی است که برای نخستین بار در آغاز دهه ۱۹۹۰ توسط مه یر[1] و سالوی[2] معرفی و سپس در سال ۱۹۹۵ توسط گلمن[3] به‌سرعت جنبه عام یافت(۳). هوش هیجانی عبارت است از ظرفیت ادراک، ابزار شناخت، کاربرد و اداره هیجان‌ها درخود و دیگران در مقایسه با سازه سنتی هوشبهر[4] پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه هوش هیجانی نیز توانایی‌های این سازه را که شامل ادراک هیجانی، تنظیم هیجانی، شناخت هیجانی و آسان سازی (تسهیل) هیجانی هستند، پیش‌بینی کننده بهتری برای موفقیت و سازگاری معرفی کرده‌اند(۴). در بررسی ۴۰۰ نفر از کارکنان، دریافت افرادی که هوش هیجانی بالاتر داشته‌اند، از شادابی، نشاط، سرزندگی و استقلال بیشتری درکار برخوردار بوده و عملکرد بهتری داشته‌اند. همچنین نسبت به زندگی خوش‌بین‌تر، در برابر استرس مقاوم تر و از پیشرفت و موفقیت بیشتری در زندگی برخوردار بوده‌اند(۵). از سوی دیگر هوش هیجانی بالا با افسردگی پایین، عملکرد روانی بهتر واعتماد به‌نفس بالا رابطه دارد(۶). هوش هیجانی پایین‌تر، با خود تنظیمی هیجانی ضعیف ارتباط دارد(۷). همچنین محققان میان ادراک کمتر هیجان‌های دیگران و سازگاری اجتماعی ضعیف‌تر ارتباط گزارش نمودند و نشان دادند افرادی که در مدیریت حالت‌های هیجانی خود و دیگران ناتوان هستند مهارت‌های اجتماعی و حمایتی کمتری دارند(۹،۸).

بار- آن[5] هوش هیجانی را عامل محض در شکوفایی توانایی افراد برای کسب موفقیت در زندگی تلقی می‌کند و آن را با سلامت عاطفی و در مجموع سلامت روانی افراد مرتبط می‌داند. از دیدگاه وی هوش هیجانی را می‌توان با ۵ مؤلفه و ۱۵ عامل تشریح کرد. یکی از آن‌ها مؤلفه درون فردی است که بیانگر توانایی شخصی در آگاهی از هیجان ها و کنترل آن‌هاست که شامل حرمت نفس (عزت نفس)[6]، خود آگاهی هیجان، جرأت‌مندی، استقلال، خود شکوفایی می‌باشد(۱۰).

بار- آن، توان خود آگاهی، درک پذیرش خویش و احترام به‌خود را درتعریف عزت نفس بیان می‌کند(۱۰). اجزاء مفهوم عزت نفس شامل اعتماد به خود برای شاد بودن، اعتماد به دست‌یابی به اهداف، اعتقاد به دست‌یابی به دوستی، اعتقاد به دست‌یابی به احترام، اعتقاد به دستیابی به انجام موفق امور می باشد(۱۰). همبستگی مثبت میان عزت نفس سالم و رفتار عقلانی، واقع گرایی، فراست، خلاقیت، استقلال، انعطاف‌پذیری، توانایی قبول تغییر، تمایل به اذعان اشتباهات و اصلاح آن‌ها، خیرخواهی، تعاون و همکاری وجود دارد. عزت نفس پایین با رفتار غیرعقلانی، بی‌توجهی به واقعیات، نداشتن انعطاف، ترس از چیزهای بدیع و ناآشنا، سازگاری بی‌تناسب یا سرکشی نامعقول، رفتار تدافعی، سرسپاری بیش از اندازه یا رفتار به شدت کنترل شده رابطه مستقیم دارد(۱۱).

بنابراین نظر به این که امروزه هوش هیجانی به عنوان مؤلفه‌ای مهم در سلامت و بهداشت روانی فرد تأثیر بسیار مهم و ارزشمندی دارد و از طرفی عزت نفس به عنوان یکی از عوامل مؤلفه‌های درون فردی در هوش هیجانی است، مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان هوش هیجانی و عزت نفس و نیز تعیین رابطه بین این دو متغیر در دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۸۹ انجام گرفت.

1. Mayer
2. Salovey
3. Goleman
4. Intelligence Quotient
5. Bar- on
6. Self-Esteem

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

مواد و روش‌ها

این پژوهش از نوع توصیفی- مقطعی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه دانشجویان رشته پرستاری ورودی ۱۳۸۵ الی ۱۳۸۷ و دانشجویان مامایی ورودی ۱۳۸۵ الی ۱۳۸۸در دوره‌های روزانه و شبانه دانشگاه علوم پزشکی مازندران بوده‌اند. معیار ورود به این پژوهش، دانشجویانی که در نیم‌سال دوم تحصیلی ۸۹-۸۸ در مقطع کارشناسی انتخاب واحد کرده‌اند بوده است. روش نمونه‌گیری در این تحقیق سرشماری بوده است. تعداد کل دانشجویان ۱۴۵ نفر بود که پس از کسب مجوز از دانشگاه و کسب رضایت دانشجویان مبنی بر محرمانه ماندن اطلاعات، پرسشنامه به آن‌ها در محل دانشکده ارائه و که پس از تکمیل در همان روز از آن‌ها باز پس گرفته شد. برای گردآوری داده‌های پژوهش از ابزارهای زیر بهره گرفته شد:

۱- مقیاس هوش هیجانی- تجدید نظر شده (MSEIS)[1]

مقیاس هوش هیجانی (EIS) از سوی شاته[2] و همکاران (۱۹۹۸) و بر پایه الگوی سه مقوله‌ای ساخته شده است(۱۲). این مقیاس دارای ۳۳ ماده بوده همبستگی بالایی با پرسشنامه بهر هیجانی بار- آن (EQ-i)[3] دارد. با این حال به دلیل نداشتن پرسش‌های معکوس پاسخ[4] و احتمال ایجاد سوگیری در پاسخ‌دهندگان، در آن تجدید نظر شد و ماده‌های آن از۳۳ پرسش به ۴۱ پرسش افزایش یافته است(۱۳). پرسش‌های پرسشنامه جدید در مقیاس پنج رتبه ای لیکرت (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) نمره‌گذاری می‌شوند که از این میان ۲۱ مورد معکوس پاسخ هستند. پایایی درونی به دست آمده برای این آزمون ۰/۸۵گزارش شده است. این آزمون از سوی زارعان به فارسی برگردانده شد و در بررسی مستقل ویژگی‌های روان‌سنجی آن به دست آمد. سازگاری درونی فرم فارسی برابر با ۰/۸۴است(۱۴). نتایج حاصل از آزمون مجدد با فاصله دو هفته‌ای در این پژوهش ۰/۷۸ و آلفای کرونباخ آن ۸۲/ به دست آمد که نشانه پایایی بازآزمایی رضایت بخش مقیاس بود. همچنین پس از محاسبه نمرات هوش هیجانی دانشجویان، نمرات افراد به این صورت که از $\mu-\sigma$ کمتر بود هوش هیجانی پایین و $\mu+\sigma$ بیشتر بود هوش هیجانی بالا و افرادی که در بازه $(\mu-\sigma)$ $(\mu+\sigma)$ قرار داشتند هوش هیجانی متوسط تقسیم‌بندی شد(۱۴).

۲- پرسشنامه عزت نفس کوپراسمیت[5]

مقیاس عزت نفس کوپراسمیت (۱۹۶۷) یک مقیاس ۵۸ ماده‌ای دو گزینه‌ای به صورت بلی، خیر است که ۸ ماده آن دروغ سنج می‌باشد و ۵۰ ماده دیگر آن به ۴ خرده مقیاس عزت نفس عمومی، عزت نفس اجتماعی، عزت نفس خانوادگی و عزت نفس شغلی تقسیم شده است. چنان‌چه پاسخ دهنده از ۸ ماده دروغ سنج بیش از ۴ نمره بیاورد، به این معنی است که اعتبار آزمون پایین است و آزمودنی سعی کرده است خود را بهتر از آن چیزی که هست جلوه دهد. شکر کن در پژوهشی که بر روی دانش آموزان دختر و پسر سال سوم دبیرستان‌های تهران انجام داد، ضرایب پایایی بازآزمایی این مقیاس را برای دانش آموزان دختر و پسر به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۲ گزارش کرد. روایی محتوایی نیز بررسی شده است همچنین این آزمون بارها در ایران مناسب سازی شده، در پژوهش ها و پایان نامه‌ها از این ابزار استفاده شده است(۱۶،۱۵). در این پژوهش افرادی که نمره‌ی عزت نفسشان از ۲۵ کمتر بود دارای عزت نفس پایین و افرادی که نمره شان از ۲۵ بیشتر بود از عزت نفس بالا برخوردارند. جهت جمع‌آوری اطلاعات، این دو پرسشنامه هم‌زمان در اختیار افراد قرار گرفت مدت زمان پاسخ‌گویی ۳۰ دقیقه در نظر گرفته شد که پس از

1. Modified Schutte Emotional Intelligence Scale
2. Schutte
3. Bar- on Emotional intelligence
4. Reversed Keyed
5. Cooper-Smith

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

تکمیل در همان مکان توسط پرسشگر جمع‌آوری گردید. هنگام تحلیل داده‌ها در برنامه SPSS 16 علاوه بر آمار توصیفی، برای تحلیل ارتباط بین دو متغیر اصلی مطالعه، بر اساس متغیرهای کیفی از آزمون‌های آماری غیرپارامتری Chi-Square[1] استفاده شد. با توجه به معنی‌دار بودن آزمون کلموگروف اسمیرنو، فرض نرمال بودن توزیع رد شد و لذا در این پژوهش آزمون نا پارامتری استفاده گردید (p< ۰/۰۰۱) (۱۳).

همچنین در این پژوهش پس از تجزیه و تحلیل داده‌ها نمرات هوش هیجانی و عزت نفس دانشجویان طبق تعهدات اخلاقی به همه‌ی آن‌ها اعلام گردید.

یافته‌ها

طبق نتایج به‌دست آمده از این پژوهش ۱۸/۸۵ درصد نمونه‌ها ۸۱/۱۵ درصد دختر بودند که در این میان ۸۲ نفر (۵۶/۵۵ درصد) را دانشجویان پرستاری و ۶۳ نفر (۴۳/۴۴ درصد) را دانشجویان مامایی تشکیل می‌دادند. میانگین و انحراف معیار نمره‌ی هوش هیجانی دانشجویان ۱۴/۰۱ ± ۱۵۱/۲۸ با حداقل نمره ۱۱۱ و حداکثر نمره ۱۸۸ به دست آمد (جدول شماره ۱) و همچنین میانگین و انحراف معیار نمره عزت نفس دانشجویان ۷/۱۱ ± ۳۵/۸۶ با حداقل نمره ۱۸ و حداکثر نمره ۴۹ به‌دست آمد (جدول شماره ۲).

در جدول شماره ۳ توزیع فراوانی سطوح مختلف هوش هیجانی و عزت نفس نشان داده شده، به‌طوری که ۲۰نفر (۱۳/۸درصد) دانشجویان هوش هیجانی بالا و ۱۳۲نفر (۹۱ درصد) دانشجویان از عزت نفس بالا برخوردار بودند.

همان طور که در جدول شماره ۴ نشان داده شده است آزمون آماری بین هوش هیجانی وعزت نفس، رابطه معنی‌داری را نشان داده است (p<۰/۰۰۱). همچنین تست دقیق فیشر تفاوت فراوانی بین هوش هیجانی دانشجویان و عزت نفس را معنی‌دار نشان داد (p<۰/۰۰۱).

در این بررسی ۲۰ نفر (۱۰۰درصد) دانشجویان با هوش هیجانی بالا دارای سطح عزت نفس بالا نیز بوده‌اند. همچنین سطح هوش هیجانی دانشجویان مامایی ۵ نفر (۷/۹ درصد)، ۴۷ نفر (۷۴/۶ درصد)، ۱۱ نفر (۱۷/۵ درصد) به ترتیب در سطوح بالا، متوسط و پایین بوده است و سطح هوش هیجانی دانشجویان پرستاری ۱۵ نفر (۱۸/۳ درصد)، ۵۷ نفر (۶۹/۵ درصد)، ۱۰ نفر (۱۲/۲ درصد) به ترتیب در سطوح بالا، متوسط و پایین بوده است. افزون بر آن ۵۵ نفر (۸۷/۳ درصد) دانشجویان مامایی و ۷۷ نفر (۹۳/۹ درصد) دانشجویان پرستاری از سطح عزت نفس بالا برخوردار بودند که آزمون آماری، تفاوت معنی‌داری بین سطح هوش هیجانی و عزت نفس در دو گروه پرستاری و مامایی نشان نداد.

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی سطوح مختلف هوش هیجانی به تفکیک رشته و جنس در کل دانشجویان

هوش هیجانی به تفکیک رشته وجنس	متوسط به بالا	پایین	محاسبه PV
پرستاری	۸۷/۸	۱۲/۲	Pv هوش هیجانی با رشته
مامایی	۸۲/۵	۱۷/۵	Pv= ۰/۱۱
دختر	۸۵/۲	۱۴/۸	Pv هوش هیجانی با جنسیت
پسر	۸۷	۱۳	Pv= ۰/۴۳۳

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی سطوح مختلف عزت نفس به تفکیک رشته و جنس در کل دانشجویان

عزت نفس به تفکیک رشته وجنس	بالا	پایین	محاسبه PV
پرستاری	۹۳/۹	۶/۱	عزت نفس با رشته Pv
مامایی	۸۷/۳	۱۲/۷	Pv= ۰/۰۸۹
دختر	۹۰/۲	۹/۸	عزت نفس با جنسیتPv
پسر	۹۵/۷	۴/۳	Pv= ۰/۹۷

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی سطوح مختلف هوش هیجانی و عزت نفس در کل دانشجویان

متغیرها		تعداد (درصد)	جمع کل
هوش هیجانی	بالا	۲۰ (۱۳/۸)	۱۴۵
	متوسط	۱۰۴ (۷۱/۷)	
	پایین	۲۱ (۱۴/۵)	
عزت نفس	بالا	۱۳۲ (۹۱)	۱۴۵

1. Chi-Square

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

جدول شماره ٤: توزیع فراوانی سطوح مختلف عزت نفس بر حسب هوش هیجانی در دانشجویان پرستاری و مامایی سال تحصیلی ۸۹-۸۸

عزت نفس / هوش هیجانی	پایین	بالا	جمع کل	
	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	تعداد (درصد)	
پایین	۹ (۴۲/۹)	۱۲ (۵۷/۱)	۲۱ (۱۰۰)	Chi-square
متوسط و بالا	۴ (۳/۸)	۱۲۰ (۸۲/۷)	۱۲۴ (۱۰۰)	(۳۴/۸۶)
جمع کل	۱۳ (۹)	۱۳۲ (۹۱)	۱۴۵ (۱۰۰)	(p<۰/۰۰۱)

بحث

این بررسی نشان داد که میان هوش هیجانی و عزت نفس رابطه معنی‌دار وجود دارد(p<۰/۰۰۱)، که با یافته‌های سموعی همسو است(۱۷)، همچنین دانگ و همکاران[1] نیز نتایج مشابهی به دست آوردند(۱۸)، سیلیک[2] وآگوست لندا[3] در تحقیقات خود بیان کردند که میان هوش هیجانی و عزت‌نفس رابطه معنی‌دار وجود دارد که این تحقیق نیز با نتایج ما هماهنگ و همسو است(۲۰،۱۹). درحالی‌که کلانتون[4] در تحقیقی با هدف تعیین رابطه عزت‌نفس و هوش هیجانی و رضایت شغلی بر روی ۴۰ نفر از مهندسین کارخانه به این نتیجه رسیده است که رابطه معنی‌دار بین هوش هیجانی و عزت نفس وجود ندارد که با یافته‌های این پژوهش همسو نیست(۲۱). به نظر می‌رسد این تفاوت یافته‌ها ناشی از کاستی آن تحقیق از جمله تعداد کم نمونه ناشی شده باشد.

کسی که از احترام به خود یا حرمت نفس برخوردار است می‌تواند در ارتباط با سایرین موفق ظاهر شود. افراد با عزت نفس بالا در برخورد با دیگران از قدرت ابراز وجود برخوردار است همچنین در شرایط استرس و فشارهای روانی، از خود مقاومت و پایداری نشان می‌دهد(۱۱). در مطالعه برخورداری و همکاران عزت نفس دانشجویان پرستاری سال سوم و چهارم ۷۳/۵ درصد در سطح متوسط بود(۲۲). یافته‌های حسینی نیز نشان داد ۸۲/۵ درصد دانشجویان رشته گفتار ۰درمانی، فیزیوتراپی و کار درمانی واجد عزت نفس بالا بودند(۲۳). این در حالی است که در مطالعه حاضر ۹۱ درصد دانشجویان پرستاری و مامایی از عزت نفس بالا برخوردار می‌باشند. افراد با هوش هیجانی بالا می‌توانند موازنه منطقی میان عواطف و عقل به وجود آورند آن‌ها روحیه دهنده و هدایت کننده خوبی هستند و در میان افراد احساس ارزشمندی می‌کنند این افراد به دلیل این‌که با خودشان صادق هستند دارای عزت نفس قوی می‌باشند(۱۰) که در این پژوهش نیز ۱۰۰ درصد دانشجویان با هوش هیجانی بالا دارای عزت نفس بالا نیز بودند. در این پژوهش ۷۱/۷ درصد دانشجویان پرستاری و مامایی از هوش هیجانی متوسط برخوردار می‌باشند که با یافته‌های مطالعه اکبری و همکاران که بر روی دانشجویان اراک انجام شده بود همسو می‌باشد(۲۴). این در حالی است که با یافته‌های مطالعه صیادی تورانلو و همکاران بر روی دانشجویان یزد با میزان هوش هیجانی ۶۹/۲ درصد در سطح خوب، مغایرت دارد(۲۵). که به نظر می‌رسد بافت فرهنگی در این تفاوت مؤثر باشد. در یک جمع‌بندی می‌توان اذعان داشت که بیشتر دانشجویان پرستاری و مامایی (۷۱/۷ درصد) از هوش هیجانی متوسط (۹۱ درصد) و زعزت‌نفس بالا برخوردارند. از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به تعداد زیاد سوالات، عدم وجود انگیزه برای پاسخ‌گویی به پرسشنامه‌های تحقیقاتی به علت تعدد تحقیقات انجام شده روی دانشجویان و عدم بازخورد گزارش به آن‌ها در نتیجه افت نمونه‌ها (پرسشنامه کوپراسمیت) اشاره کرد. با توجه به وجود رابطه معنی‌دار بین هوش هیجانی و عزت نفس به نظر می‌رسد توجه به هوش هیجانی برای بهداشت روانی و موفقیت در دانشجویان از اهمیت و ارزش بسیاری برخوردار می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد تا در برنامه درسی دانشگاه به هوش هیجانی و لزوم ارتقاء آن به همراه عزت نفس در دانشجویان توجه لازم

1. Dong
2. Sillick
3. Augusto Landa
4. Clanton

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

به عمل آید. برای بررسی دقیق‌تر رابطه هوش هیجانی و عزت نفس نیز پیشنهاد می‌شود پژوهش‌هایی در نمونه‌هایی با حجم وسیع‌تر و با ویژگی‌های متفاوت‌تر زمینه ارتباط عزت نفس با مؤلفه‌های اصلی هوش هیجانیاز جمله تنظیم هیجان‌ها، ارزیابی هیجان ها و بهره‌وری از هیجان‌ها انجام گردد. همچنین پژوهش‌هایی در راستای تأثیر آموزش بر این دو متغیر صورت گیرد.

سپاسگزاری

پژوهشگر ضمن تشکر از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مازندران جهت تصویب طرح و مساعدت ریاست و اداره آموزش دانشکده پرستاری و مامایی، از مشارکت دانشجویان و همکاری بی‌شائبه خانم‌ها میترا اسدپور، خاطره ذبیحی و آقایان مصطفی زارعان و دکتر علی خادملو تقدیر می‌نمایند.

References

1. Soltanifar A. Emotional Intelligence. J Fundam Ment Health 2007; 9(35&36): 83-84 (Persian).
2. Salovey P, Mayer JD. Emotional Intelligence Imagination. Cognition, and Personality 1990; 9: 185-211.
3. Bar R. Bar-on emotional quotient inventory. Toronto: Multi-Health System Inc; 1997.
4. Goleman D. Emotional Intelligence; why it can matter more than IQ. New York: Bantam Books; 1995.
5. Saarni C. Issues of cultural meaningfulness in emotional development. Developmental Psychology 1998; 34: 647-652.
6. Schutte NS, Malouff JM, Simunek M, Mckenley J, Hollander S. Characteristic emotional intelligence and emotional well-being. Cognition and Emotion 2002; 16(6): 769-785.
7. Ciarrochi JV, Chan YA, Bajgar J. Measuring emotional intelligence in adolescents. Journal of Personality and Individual Differences 2001; 31(7): 1105-1119.
8. Rogers P, Qualter P, Phelp G, Gardner K. Belief in the paranormal, coping and emotional intelligence. Journal of Personality and Individual Differences 2006; 41(6): 1089-1105.
9. Lopes PN, Bracket MA, Nezlek JB, Schutz A, Sellin I, Salovey P. Emotional Intelligence and social interaction. Personality and Social Psychology Bulletin 2004; 30: 1018-1034.
10. Salehi M, Vakili K. Emotional Intelligence and Vital Cells of Organization. 1st ed. Qaemshahr: Mehronabi; 2008.
11. Branden N. The six pillars of self-esteen. Bantam; 1995.
12. Schutte NS, Malouff JM, Hall LE, Haggerty DJ, Cooper JT, Golden CJ, et al. Development and validation of a measure of emotional intelligence. Journal of Personality and Individual Differences 1998; 25(2): 167-177.
13. Austin EJ, Saklofske DH, Huang SHS, Mckenney D. Measurement of trait emotional intelligence: Testing and cross-validating a modified version of Schutte et al's (1998) measure. Journal of Personality and Individual Differences 2004; 36(3): 555-562.
14. Zarean M, Asadollahpour A, Bakhshipour A. General health: relationship emotional intelligence and problem solving styles With General Health. Iran J Psychiatry Clin Psychol 2007; 13(2): 166-172.
15. Dostkafi H. Comparsion Self-Esteem and Control Source in Safe, Dynamic and Bodily Effect Men in Qom city. Master interance Thesis. Islamic Azad Tehran University 2002.

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]

16. Zabihi KH. The relationship between carrer burnout with locus of control and Self-Esteem of high school Teachers of Sari city in educational year of 1383-84. Consulting Master interance Thesis. Islamic Azad University 2005.
17. Salehi M, Vakili K. Emotional Intelligence and Vital Cells of Organization. 1st ed. Qaemshahr: Mehronabi; 2008. p. 165-178.
18. Dong Q, Aden T, Araisa S, Armagnac W, Cartwright P, Domingo B, et al. The Impact of Self- Esteem and Media Information Seeking on Emotional Intelligence. The paper Presented at the International Communication Association Conference, New York City 2005; New York.
19. Sillick TJ, Schutte NS. Emotional Intelligence and Self-Esteem Mediate Between Perceived Early Parental Love and Adult Happiness. E-Journal of Applied Psychology 2006; 2(2): 38-48.
20. Augusto Landa JM, Lopez-Zafra E, Aguilar-Luzon MDC, Salguero de Ugarte MF. Predictive Validity of Perceived Emotional Intelligence on nursing students Self-Concept. Nurse Education Today 2009; 29: 801-808.
21. Clanton SHC. An Exploratory Study Of Emotional Intelligence, Self-Esteem, And Job Satisfaction Of High-Tech-Employees. Dissertation. ProQuest Information and Learning Company; 2005.
22. Barkhordary M, Jalalmanesh S, Mahmoodi M. The Relatition Between Critical Thinking Disposition and Self-Esteem in Third and Forth Year Bachelor Nursing Students. Iran J Med Educ 2009; 9(1): 13-18 (Persian).
23. Hosseini M, Dejkam M, Mirlashari J. Correlation between Academice Achievement and Self-Esteem in Rehabilitation Students in Tehran University of Social Welfare & Rehabilitation. Iran J Med Educ 2007; 7(1): 137-141 (Persian).
24. Akbary M, Rezaeian H, Moedi M. Study of emotional intelligence of Arak University Studens and its relation With Computer anxiety. J Fundam Ment Health 2007; 35&36(9): 129-134 (Persian).
25. Saiadi Toranlo H, Jamali R, Mirghafuri H. Assessing Relatition Between Belief to teaching Religious Islamic and Emotional Intelligence In University Students. Andishe-E-Novin-E-Dini A Quarterly Research Journal 2008; 11(3): 145-172 (Persian).

[Downloaded from jmums.mazums.ac.ir on 2026-11-02]